

TALOUSARVIOALOITE 284/2010 vp

Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle erityisesti Pien-Saimaan valuma-alueella toteutettavaan haja-asutuksen jätevesineuvonnan pilottihankkeeseen

Eduskunnalle

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa tehdyn pintavesien ekologisen tilan luokituksen mukaan Pien-Saimaan ekologinen tila on tyydyttävä. Euroopan Unionin vesipolitiikan puitedirektiivi (VPD) velvoittaa saattamaan kaikki pintavedet hyvään ekologiseen tilaan vuoteen 2015 mennessä.

Syksystä 2008 lähtien Pien-Saimaalla on esiintynyt ajoittain erittäin voimakasta leväkukintaa. Viimeksi tilanne on ollut erittäin huono syksyllä 2010. Ympäristöviranomaisten arvioiden mukaan leväkukintojen ilmaantuminen suhteellisen rauhallisen kesän jälkeen aiheutui sisäisestä kuormituksesta ja sateiden runsastumisesta sekä valuma-alueelta veden mukana tulleista ravinteista. Sinilevää esiintyi laajoilla alueilla paksumana pintalauttana, jatkuen pitkälle järven selälle rannasta alkaen. Saimaan vesialueen kunnostamiseksi ja suojelemiseksi tarvitaan välittömiä toimenpiteitä!

Koko Saimaan merkitys alueen asuinviihtyvyyden ja vetovoiman kannalta on erittäin suuri. Saimaan imagon ja virkistyskäyttöön perustuvan matkailun kannalta kyseessä on myös koko Itä-Suomen matkailuelinkeinon elinehto. Massiivinen leväkukinta vaikuttaa myös alueen vesihuollon turvallisuuteen. Esimerkiksi Lappeenrannan kaupungin raakavesi tekopohjavesialtaisiin otetaan Saimaasta Sunisenselältä.

Saimaan valuma-alueen merkittävimpiä kuormittajia ovat maatalous, metsäteollisuus, turve-

tuotanto, hulevedet sekä ajoittainen sisäinen kuormitus. Eri kuormituslähteiden merkitys vedenlaatuun vaihtelee paljon eri alueilla. Alueen eteläosassa jätevesien aiheuttama pistekuormitus on tärkein kuormituslähde, kun taas pohjoisosissa maatalous ja turvetuotanto ovat merkittävimpiä kuormittajia. Ilmastomuutos voi osaltaan lisätä näitä vaikutuksia erityisesti sen vuoksi, että sateiden lisääntyminen kasvattaa huuhtoutumia.

Vuoden 2009–2010 aikana on toteutettu Pien-Saimaan kunnostamisen esiselvityshanketta (PISA-projekti). Selvityksen perusteella laaditaan toimenpideohjelma eri kuormittajasektoreilla tarvittavista vesiensuojelutoimenpiteistä ja kunnostustoimista.

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi on osana PISA-projektia laskenut kuormituksen lähteitä vesialueella. Tämä laskennallinen kuormitusselvitys osoittaa, millä sektoreilla kuormituksen vähentämistoimenpiteisiin on erityisesti ryhdyttävä. Hajakuormitteisissa vesistöissä kuormitus koostuu monista lähteistä. Kaikkien kuormituslähteiden vähentäminen vaikuttaa positiivisesti veden laatuun alueella. Siksi on tärkeää vaikuttaa jokaiseen lähteeseen. Kokonaiskuormituksen suurimmat lähteet ovat tyypillisiä haja-kuormituksen aiheuttajia Fosforin osalta laskennan mukaan maatalouden kuormitus on 43 %, haja-asutuksen (pysyvä sekä loma-asutus) 18 % ja laskeuman 17 %. Typen osalta taas laskeuma

on suurin 43 %, maatalous 31 % ja haja-asutus 8 %.

PISA-selvitystyön aikana on kiinnitetty huomiota erityisesti neuvontatarpeeseen, jotta tätä eri lähteistä tulevaa ravinnekuormitusta saataisiin vähennettyä merkittävästi. PISA-selvityksessä tätä neuvontaa ei kuitenkaan ole pystytty toteuttamaan laajasti.

Saimaan tilan kohentamiseksi tulee käynnistää vesistöön kuormittajiin kohdistuva laaja neuvontahanke. Vesistön tilan pysyväksi parantamiseksi tarvitaan haja-asutusalueiden jätevesineuvontaa, jotta kiinteistöjen jätevedet saadaan käsiteltyä tarkoituksenmukaisesti. Hankkeen toteutus voitaisiin aloittaa pilottiluonteisesti Etelä-Karjalassa siten, että Pien-Saimaan valuma-alue

olisi neuvonnan ydinaluetta, mutta kohdealueena olisi koko Etelä-Karjala. Tavoitteena on kestäväällä tavalla pienentää kaikkia ravinnekuormituksen lähteitä, ja siten vähentää Pien-Saimaaseen kohdistuvaa ravinnekuormitusta pysyvästi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää valtion vuoden 2011 talousarvioon momentin 35.10.61 perusteluihin maininnan, että määrärahaa osoitetaan 500 000 euroa Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle erityisesti Pien-Saimaan valuma-alueella toteutettavaan haja-asutuksen jätevesineuvonnan pilottihankkeeseen.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2010

Anneli Kiljunen /sd
Sirpa Paatero /sd
Pentti Tiusanen /vas
Valto Koski /sd
Markku Pakkanen /kesk

Reijo Paajanen /kok
Jari Larikka /kok
Sari Palm /kd
Kimmo Tiilikainen /kesk